

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

HANA HOLINKA
DIPLOMSKI RAD

SURADNJA RODITELJA I BUDUĆIH
UČITELJA RAZREDNE NASTAVE

Čakovec, rujan 2019.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(Čakovec)

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnice: Hana Holinka

**TEMA DIPLOMSKOG RADA: Suradnja roditelja i budućih učitelja
razredne nastave**

MENTOR: doc. dr. sc. Goran Lapat

Čakovec, rujan 2019.

Sadržaj

SAŽETAK	4
SUMMARY	5
1. UVOD	1
2. POVIJEST SURADNJE RODITELJA I UČITELJA.....	3
3. ULOGA RODITELJA I UČITELJA U ODGOJU I OBRAZOVANJU DJETETA.....	4
4. SURADNJA S RODITELJIMA	6
5. ISTRAŽIVANJE.....	16
6. REZULTATI I RASPRAVA	18
7. ZAKLJUČAK	26
8. LITERATURA	27
9. PRILOZI	29
10. ŽIVOTOPIS	32
IZJAVA	33

SAŽETAK

Najvažniju ulogu u odgoju svakako imaju roditelji, no važnu ulogu u odgoju (naravno, i obrazovanju) djece imaju učitelji koji mogu u značajnoj mjeri doprinijeti stvaranju optimalnih uvjeta djetetova razvoja u odgojno-obrazovnom procesu. Kako bi odgoj bio što uspješniji i bolji, na razini škole potrebna je suradnja roditelja i učitelja. Polazeći od suradnje roditelja i učitelja još iz vremena kad školovanje nije bilo obavezno, preko vremena prvih roditeljskih sastanaka, dolazi se do središnje teme ovog diplomskog rada, suradnje roditelja i škole kao uvijek aktualne pedagoške problematike.

U prvom dijelu ovog rada bit će prikazano osposobljavanje budućih učitelja za rad u školi. O suradnji učitelja i roditelja kroz povijest. Također će biti opisana uloga roditelja i učitelja u djetetovom odgojnom i obrazovnom procesu. Osim toga biti će predstavljena i suradnja roditelja i učitelja u školi, opisani njihovi oblici u zajedničkom radu radi što bolje komunikacije kao i prepreke u suradnji.

U drugom dijelu ovog rada bit će izneseni rezultati koji su dobiveni istraživanjem o mišljenjima budućih učitelja o suradnji roditelja i učitelja u školi. Istraživanje je provedeno putem on line anketnog upitnika. Cilj istraživanja ovog diplomskog rada bio je ispitati samoprocijenjenu razine osposobljenosti budućih učitelja i učiteljica za rad i suradnju s roditeljima, odnosno ispitati njihovu samoprocjenu sposobnosti rada i suradnje s roditeljima. Studenti Učiteljskih fakulteta su trebali odgovoriti na pitanja koja se odnose na suradnju učitelja i roditelja, te o njihovoj osposobljenosti za budući rad s roditeljima. Istraživanje je pokazalo da ne postoji statistički značajna razlika u mišljenjima između budućih učitelja s obzirom na spol, prebivalište i godinu studiju.

Ključne riječi: suradnja, škola, učitelj i roditelj

SUMMARY

The most important role in the upbringing certainly have parents, but important role in the upbringing (and of course education) of children have teachers who can significantly contribute to creating optimal conditions for the child's development in the educational process. In order to make the upbringing more successful and better, it requires the cooperation of parents and teachers at the school level. Starting with the cooperation of parents and teachers from the time when education was not compulsory, then the time of the first parent-teacher meetings, we come to the central theme of this work, cooperation between parents and schools as an always current educational issue.

In the first part of this work will be shown training of the future teachers to work in schools. About the cooperation of teachers and parents throughout the history. Moreover, the role of parents and teachers in the child's educational process will be described. In addition, there will be presented the cooperation of parents and the teachers of the school, their forms to work together in order to create better communication and some obstacles to their cooperation.

In the second part of this work the results obtained in the survey on the opinions of prospective teachers on the cooperation of parents and teachers in the school will be presented. The study was conducted via an online questionnaire. The objective of this research graduate study was to investigate self-perceived level of competence of future teachers for work and cooperation with parents, and examine their self-assessment skills of working with parents. Students of the teaching faculty are supposed to answer questions related to the cooperation of teachers and parents, as well as their qualifications for future work with parents. Research has shown that there is no statistically significant difference of opinion between future teachers with regard to gender, place of residence and year of study.

Key words: cooperation, school, teacher and parent

1. UVOD

Diković (2013) smatra da su najvažnije opće kompetencije učitelja otvorenost za verbalnu i neverbalnu komunikaciju, posjedovanje kritičkoga mišljenja, djelotvornost, posebice vjerovanje da su njegovi učenici u stanju učiti i da ih on može poučavati, odnosno pomoći im učiti, kao i dobro poznavanje svoje i druge kulture, sposobnost poštivanja, razumijevanja i prihvaćanja učenika koji pripadaju drugim kulturama, interaktivan odnos s “drugima” te kontinuirano nadograđivanje saznanja o sebi (kako na individualnoj tako i na razini pripadajuće skupine). Potrebne kompetencije jesu i shvaćanje posljedica diskriminacije kulturno drugačijih te sposobnost razvoja nestereotipnoga mišljenja i anti predrasudnih stavova. Sposobnost sagledavanja problema iz perspektive učenika – uvažavaju i pri tome njegovo podrijetlo, dob i razinu obrazovanja, sposobnost opažanja, prihvaćanja i osjećanja poštovanja prema sličnostima, kao i prema razlikama između učitelja i učenika te između samih učenika, poštivanje prava učenika i osjetljivost na njihove potrebe i interese, spremnost na obradu kontroverznih tema i sposobnost suočavanja s nejasnim i složenim situacijama u učionici i školi opće su kompetencije neophodne svim učiteljima. Također, svaki bi učitelj trebao posjedovati vjeru da stvari mogu biti bolje i da svatko može biti bolji, spremnost na priznanje svojih pogrešaka pred svojim učenicima i spremnost na učenje na tim pogreškama te sposobnost da sebe i učenike vidi kao sudionike zbivanja na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini

Uloga visokih učilišta u osposobljavanju učitelja izrazito je odgovorna i važna te oni moraju osmisliti i provoditi nastavne programe koji bi imali optimalan odnos stručnog i znanstvenog dijela programa budućih edukatora s jedne strane te pedagoškog, psihološkog, didaktičkog i metodičkog osposobljavanja s druge strane. Iako se kurikuli pojedinih učiteljskih studija razlikuju ovisno o tome hoće li tim obrazovanjem postati učitelj razredne nastave, magistar primarnog obrazovanja, nastavnik predmetne nastave ili magistar edukacije nekog nastavnog predmeta, ipak njihov kostur čine četiri iste komponente, a to su: studij predmeta (znanosti, struke), studij obrazovnih znanosti (psihologije, pedagogije, didaktike, sociologije i filozofije obrazovanja), studij metodika i školska praksa. Omjer zastupljenosti pojedinih komponenti ovisi o stupnju škole za koju se učitelji osposobljavaju pa je na studijima koji obrazuju učitelje razredne nastave omjer sadržaja znanosti i struke u odnosu na

sadržaje obrazovnih znanosti s metodikama 1:1, dok je na studijima koji obrazuju nastavnike predmetne nastave taj omjer 2:1 u korist sadržaja znanosti i struke (Kostović – Vranješ, 2013/2014).

2. POVIJEST SURADNJE RODITELJA I UČITELJA

Iz povijesti odgoja i školstva vidljivo je da se nije uvijek pravilno gledalo na suradnju obitelji i škole; na njih se gledalo kao na dva odvojena svijeta s različitim zadaćama i ulogama. Roditelji su bili odgovorni za odgoj djece u obitelji, a učitelji za školski uspjeh te u takvom kontekstu nije bilo suradnje. Učitelji nisu komunicirali niti konzultirali roditelje o školskom radu, a roditelji nisu s učiteljima razgovarali o svojim odgojnim postupcima. Tadašnja suradnja zahtijevala je krute i čvrsto utvrđene oblike suradnje putem dolaženja roditelja na informacije u školu, prisutnost na roditeljskim sastancima i školskim svečanostima (Rosić, 2005). O suradnji roditelja i škole najviše se govori u vrijeme kada školovanje postaje obaveznim, no ideje o suradnji javljaju se znatno prije. Već je franački kralj i rimsko-njemački car Karlo Veliki (742.-814.) naredio svećenicima da po selima i gradovima drže župne škole, a od roditelja je tražio suradnju i zahtijevao da šalju djecu u školu. Ideja suradnje roditelja i učitelja javlja se i u zamislima brojnih istaknutih i znamenitih pedagoga. Francuski pedagog Michel Eyquem de Montaigne (1533.-1592.) kritizirao je nedostatke roditeljskog i školskog sklada (Kolpak, 2006). Zahtjevi za zbližavanjem roditelja i škole još se snažnije ogledaju u idejama Komenskog u 17. stoljeću i Petalozzija u 18. stoljeću za otvaranjem škole prema roditeljima. Ova nastojanja pojavljuju se kao reakcija na određene društvene promjene, ali nisu bila kontinuirana (Maleš, 1996).

Jan Amos Komensky u svom je najpoznatijem djelu, Velika didaktika, isticao kako je dokazano da rajske biljčice, kršćanska mladež, ne mogu rasti poput šume, nego je potrebna njega te se treba dobro razmisliti tko je za tu njegu zadužen. Najprirodnije je da su to roditelji, koji su i začetnici života, a kao pomoć im se pridružuju učitelji. Na suradnju s učiteljima pozivao je i Antoan Semionovič Makarenko u svom djelu Knjiga za roditelje, u kojemu prikazuje postupke i načela obiteljskog odgoja. Svoja razmišljanja o suradnji roditelja i učitelja završava potrebom "saveza" između njih te nužnošću uspostave suradničkih odnosa. Adela Schmidlerova govorila je o dvojnim dužnostima učitelja, dužnosti prema djeci i prema roditeljima učenika te je kritizirala nespremnost učitelja za tu suradnju (Kolpak, 2006).

3. ULOGA RODITELJA I UČITELJA U ODGOJU I OBRAZOVANJU DJETETA

Rosić (2005) ističe da je obiteljski odgoj za razliku od školskog odgoja izrazita odgojna djelatnost. Roditelji su djetetovi prvi učitelji (Buljan Flander i Karlović, 2004) zbog toga što dijete u domu usvaja prva znanja, razvija prve vještine, umijeća i navike, razvija emocije, formira stavove, stječe prva socijalna iskustva, usvaja osnove kulture ponašanja, dobiva pomoć, zaštitu, ljubav i sigurnost (Jurčić, 2012). Djeca čiji su roditelji puni ljubavi i topline, ali jasni i čvrsti u postavljanju pravila, u prosjeku su boljih socijalnih vještina, bolje se snalaze u društvu i školi, nego djeca roditelja koji postavljaju premalo ili previše ograničenja i pravila. Koliko god roditelji često bili prezaposleni, umorni ili napeti, uvijek postoje neke jednostavne male stvari koje mogu učiniti za djecu kako bi poticali njihov intelektualni i emocionalni razvoj (Buljan Flander i Karlović, 2004). Prema (Rosić, 2005) može se zaključiti da će učenici postizati bolji uspjeh u školi i brže napredovati ako s njim rade i roditelji, a prema Diković i Tatković (2016) ako roditeljsko aktivno uključivanje što prije započne i što dulje traje biti će uspješnije. Iskazanim zanimanjem za jedan segment djetetova života, roditelji pokazuju da im je stalo do djeteta, i da na nenametljiv način žele s njim i dalje zadržati kvalitetan odnos.

Roditelji su oni najvažniji modeli djeci – ako su agresivni, nepošteni, lažljivi, lijeni, ne cijene obrazovanje i sl. jedino što mogu očekivati od djece jest da će i ona biti takva (Zarevski, Vlahović–Štetić, i sur., 2000). Nažalost, danas je škola najčvršća poveznica između djece i njihovih roditelja (Žužul i sur., 2006).

Rosić (2005) ističe da se osim obitelji uloga učitelja u životu učenika pokazuje važnom. Već prvi dan kad uđu u razred djeca stvaraju svoju sliku života u razredu: kakvo je to mjesto, što je dopušteno a što nije, kakva je učiteljica/ učitelj, kakva su druga djeca. Učitelji koji uspješno održavaju disciplinu već toga prvoga dana svojim ponašanjem pokazuju djeci što mogu očekivati. Rosić (2005) navodi da postoje četiri vrste učitelja:

1. Autoritarni učitelj- postavlja vrlo stroga pravila, ne objašnjava svoje odluke, često kažnjava, ne smije ga se prekidati, u razredu mora vladati tišina, očekuje poslušnost.

2. Popustljivi učitelj- ima jaku potrebu da ga učenici vole i poštuju, postavlja vrlo mala pravila, više brine kako se učenici osjećaju nego o disciplini, stalo mu je do učenika i pokazuje toplinu.

3. Nezainteresirani učitelj- ne postavlja nikakva pravila, nema nikakvih zahtjeva, ne vodi računa čime se bave učenici, rijetko ispituje, učenici šapću/prepisuju, ima nejasne kriterije, daje dobre ocjene.

4. Autoritativni učitelj- postavlja jasna očekivanja i standarde, objašnjava razloge svojih postupaka i pravila, potiče raspravu u razredu, koristi više nagrade i pohvale nego kazne.

Veliki broj disciplinskih problema u razredu može u svojoj osnovi svesti na loš odnos između učitelja i učenika. Istraživanja pokazuju da su odnosi između učitelja i učenika najbolji kod onih učitelja koji imaju umjereni stupanj dominantnosti i umjerenu sklonost ka suradnji. Dakle, učitelji moraju pronaći optimalnu ravnotežu između suradnje i dominantnosti. Dobar učitelj je istovremeno i jak vođa ali je i prijateljski raspoložen, spreman pomoći i pravedan (Rijavec i Miljković, 2015). Jurčić (2012) tvrdi da učitelj mora voditi računa o tome da njegova potpora bude pokretač (motivator) učenikova učenja i postignuća zbog toga što je to jedna od temeljnih učeničkih potreba u odgojno – obrazovnom procesu, a to znači da ona treba biti prisutna u svim nastavnim aktivnostima tijekom svakog nastavnog sata.

Strukturu učiteljeve potpore učenikovu učenju i postignuću u školi čini šest elemenata:

1. prihvaćanje i poštovanje učenikove posebnosti
2. smireno i strpljivo rješavanje međusobnih problema
3. stvaranje trajnoga prostora za profesionalno međusobno poštovanje
4. optimistične poruke
5. poticajni i ohrabrujući komentari
6. usmjeravanje učenika na odgovorno ponašanje

4. SURADNJA S RODITELJIMA

Rad roditeljima je dinamičan proces koji podrazumijeva "umjetnost" razvijanja pozitivnog kontakta s roditeljem, istinu, povjerenje i uvažavanje (Rosić, 2005). Nastavnici su tijekom školovanja pripremljeni za rad s učenicima, no nisu dovoljno osposobljeni za suradnju s roditeljima. Pristup, cilj i način komunikacije razrednika s roditeljima može bitno utjecati na uspješnost u realizaciji zajedničkog cilja – odgoja djeteta odnosno učenika (Rađenović i Smiljanić, 2007).

Žužul i sur. (2006) tvrde da u tradicionalnoj školi roditelji od učitelja primaju informacije o svojoj djeci, ali često i upozorenja o tome što bi trebali poduzeti da bi se poboljšao uspjeh ili promijenilo učenikovo ponašanje. Obično se roditeljima kaže da njihovo dijete mora ulagati više truda. Zato oni sa strepnjom dolaze u školu sigurni da će iznova čuti poznatu rečenicu: "On bi mogao, ali ne trudi se dovoljno!" S druge strane, i roditelji dolaze u školu samo kad treba prenijeti neku poruku učiteljima.

Suradnja roditelja i škole (razrednika / razrednice) ne smije se svoditi samo na dolazak na roditeljske sastanke ili na informativne razgovore s učiteljem o svladavanju nastavnog sadržaja i ponašanju djeteta prema odraslima i vršnjacima tijekom boravka u školi. Roditelj nije kontrolor, nego suradnik i partner učitelju, a oslonac i potpora učeniku. Razrednik i roditelj nedjeljivi su partneri u odgojno-obrazovnom procesu. Uspostavljeno povjerenje, otvorena suradnja i međusobno poštovanje temelj su odnosa između razrednika i roditelja.

Woolfolk (2016) smatra da učitelji trebaju zatražiti pomoć od roditelja u školi kako bi se roditelji osjećali bitnijima. Žužul i sur. (2006) tvrde da roditelj koji redovito komunicira s razrednikom dobiva, ali i daje informacije korisne za napredak djeteta. Redoviti dolazak roditelja u školu i njegovo uključivanje u školske djelatnosti nova je dimenzija roditeljeva i dječjeg života. Rosić (2005) ističe da bi učitelji i roditelji mogli dobro surađivati, potrebno je da se učitelji i roditelji međusobno upoznaju. Učitelj ne može izaći u susret potrebama pojedinog učenika ako ne poznaje njegov obiteljski milje, a roditelji ne mogu pomoći svom djetetu u njegovim školskim obvezama ako ne znaju što se u školi radi i što se od učenika očekuje. Stoga je samo zajedničkim zalaganjem i međusobnim pomaganjem učitelja i roditelja moguće realizirati odgojno – obrazovne ciljeve. I roditelji i učitelji moraju

uložiti napor kako bi kontakt bio što uspješniji. Prema (Buljan Flander i Karlović, 2004) potvrđeno je kako sudjelovanje roditelja u školovanju djeteta može značajno pomoći.

Tavas (2009) tvrdi da će suradnja roditelja i učitelja djetetu pomoći u:

- a) boljim ocjenama
- b) redovitijem polasku u školu
- c) većom voljom za radom kod kuće
- d) razvijanju pozitivnijih stavova i ponašanja

Rosić (2005) tvrdi da svi oblici rada s roditeljima posjeduju sociološke, pedagoške i psihološke osobitosti koje omogućavaju stvaranje pozitivnog ozračja u partnerskim odnosima škole i roditelja. Možemo ih podijeliti u tri skupine :

- a) Individualni (pojedinačni) oblici rada**
- b) Skupni oblici rada**
- c) Dodatni oblici suradnje s roditeljima**

a) Individualni oblici suradnje

Individualni oblici suradnje s roditeljima imaju svoju pozitivnu i negativnu stranu. Pozitivna strana ovih osobnih kontakata je otvoren razgovor koji može trajati duže vremena da bi se sugovornici razumjeli i dogovorili o daljnjem načinu odgojnog djelovanja. Negativna strana ovih kontakata je neekonomičnost koja od učitelja zahtijeva mnogo vremena za svakog roditelja posebno.

Individualno informiranje

Individualno informiranje – individualno informiranje je takav oblik suradnje kad učitelj razgovara s jednim ili s oba roditelja samo jednog djeteta. Individualni razgovori su prigoda za učitelja da: osobno upozna roditelja, njegove stavove i mišljenja vezana za djetetov razvoj ; da sazna uvjete djetetova razvoja u obitelji što pridonosi bolje razumijevanju njegova ponašanja u odgojno – obrazovnoj ustanovi; da upozna načine poticaja i obavljanja dječjeg osamostaljivanja, stvaralaštva u

obiteljskom okruženju. Individualni razgovori su prigoda da roditelj upozna i sazna o svom djetetu: zapažanja učitelja o razvoju djeteta, rezultate rada ponašanja djeteta u školi itd. (Rosić, 2005).

Razgovori u školi

Razgovori u školi– Rađenović i Smiljanić (2007) tvrde da svaki razrednik, obično na početku školske godine, odredi vrijeme kad će primiti roditelje na individualne razgovore. Razrednik treba prilagoditi vrijeme informacija za roditelje svojim, ali i roditeljskim obvezama. Za individualne razgovore s roditeljima razrednik se mora posebno pripremiti kako bi pred roditelje istupio profesionalno i argumentirano te ostavio dojam da doista želi pomoći intelektualnom i emocionalnom razvoju djeteta. Roditelj želi čuti više o svom djetetu, o tome što bi trebalo činiti da se stanje poboljša. Ocjene može pokazati bilo koji učitelj, stručni suradnik ili netko drugi, a jedino razrednik ima najcjelovitiju sliku o određenom učeniku na osnovi koje može savjetovati roditelje kako postići željene ciljeve. U takvoj situaciji razrednik preuzima ulogu svojevrsnog savjetovatelja.

Za uspješno savjetovanje, u dobra teorijska predznanja, potrebna je dugogodišnja praksa, životno iskustvo, ali i neka pravila. Razrednik treba poticati ozračje suradnje zbog djeteta, njegova školskog rada i osobnog razvoja. Nadalje, razrednik se mora ponašati prema roditeljima drukčije nego prema učenicima – roditelji moraju biti partneri i konzultanti jer pružaju razredniku niz informacija o djetetovu životu u domu i izvan njega koje pomažu objasniti djetetovo ponašanje u školi. Učitelj roditeljima mora pokazati da su dobrodošli, prihvaćeni, imati vremena za njih i ne razgovarati s njima usput. Razrednik bi trebao, ako je ikako moguće, imati primjereni prostor u kojemu će roditelji, u prijateljskom ozračju, lakše izražavati svoje stavove i osjećaje, koje možda svjesno ili nesvjesno prikrivaju. Nadalje, mora pokazati razumijevanje i biti spreman za svijetle i tamne, ugodne i neugodne ispovijedi i prihvatiti roditelje kakvi jesu. Razrednik mora biti osoba koja će pomoći roditeljima razriješiti neprilike i konflikte što nastaju između učenika i učitelja – on mora biti most između njih.

U praksi smo uočili da su kontakti s roditeljima najučestaliji tijekom prvoga razreda, a kako djeca završavaju pojedini razred tako se posjeti i zainteresiranost roditelja za razgovor smanjuju. Zašto je to tako i kako to promijeniti? Neugodne

teme su češće teme individualnih razgovora, a o tome ne vole govoriti ni razrednici, niti roditelji žele slušati samo o lošem ponašanju ili lošim osobinama svoga djeteta. S druge strane, neki roditelji dolaze isključivo na individualne razgovore i tako, iz različitih razloga, izbjegavaju susret s drugim roditeljima na roditeljskim sastancima. Razrednik, treba na početku svakog razgovora početi s dobrim informacijama, pozitivnim zapažanjima, o učeniku, nikad ga ne uspoređivati s drugim učenicima, ne tužakati ga, ne kritizirati ga, ne davati svoje mišljenje o njemu kao o osobi i ne nuditi rješenja za obiteljske probleme. Također je za dobro međusobno razumijevanje važno razjasniti što se može očekivati od učenika. Obveza je razrednika organizirati i razgovor s predmetnim nastavnikom na zahtjev roditelja i predmetnog nastavnika. Posebno važnu ulogu ima razrednik kad na početku školovanja uoči da neki učenici ne napreduju u skladu s propisanim nastavnim programom, da zaostaju s nastavnim sadržajem i imaju poteškoće u učenju. Tada treba obavijestiti roditelje o zapaženom.

Razgovori u roditeljskom domu

Razgovori u roditeljskom domu- posjeta učitelja roditeljskom domu je poseban oblik suradnje obitelji i škole. Posjeta domu djeteta vrlo pozitivno utječe na dijete, roditelja, a i učitelja. Spontanom razgovorom o djetetu i njegovu boravku u odgojno–obrazovnoj ustanovi, učitelj treba ostaviti utisak na roditelja da je prijatelj i obitelji i suradnik roditelja, a ne osoba koja se nameće ili kontrolira roditelja u njegovom obiteljskom okruženju. Posjeti obitelji nikada se ne bi trebali koristiti ako nisu prethodno dobro planirani (Rosić, 2005).

Pismeno informiranje

Pismeno informiranje– ide u oblike indirektno suradnje između obitelji i škole. U pismenom obliku učitelji šalju roditeljima obavijesti o učenju i ponašanju djeteta. U najvećem broju slučajeva učitelj – razrednik javlja roditeljima ono što je negativno u učenika. Atmosfera koja nastaje ovim informiranjem najčešće nije povoljna ni za učenika ni za roditelja, a i učitelj se stavlja u nezavidan položaj prema obitelji učenika (Rosić, 2005).

b) Skupni oblici rada

Skupni oblici suradnje su oblici u kojima su prisutni roditelji grupe učenika, cijelog razrednog odjela ili čitave škole.

Skupno informiranje

Skupno informiranje je takav oblik suradnje kada su istovremeno prisutni svi roditelji učenika jednog razreda, odjela ili čitave škole. Prednost ovog oblika rada je što veliki broj roditelja može biti informiran ili sudjelovati u razgovorima. Nedostatak ovog oblika je u tome što se istovremeno kontaktira s velikim brojem roditelja među kojima postoje velike razlike u godinama, obrazovanju, navikama, odnosu prema djeci, uvjetima u kojima žive (Rosić, 2005).

Skupni (grupni) razgovori

Skupni (grupni) razgovori s roditeljima ostvaruju se u svim odgojno – obrazovnim ustanovama kada postoje slični problemi koji povezuju roditelje. Skupni razgovori mogu se ostvariti u nekoliko modaliteta u školi: na razini čitave škole, razrednih odjela, smjena nastavnog rada, programa obrazovanja itd.

1. Ovakav oblik rada omogućava konkretan razgovor o problemu koji je zajednički za sve roditelje koji su prisutni ili za njihovu djecu.

2. Roditelji mogu izmijeniti svoja iskustva, a to može biti mogućnost rješavanja njihovih problema jer utvrđeno je da roditelji lakše prihvaćaju savjet drugog roditelja koji ima prethodno iskustvo u podizanju djeteta.

3. Vrijeme koje su roditelji izdvojili za suradnju sa školom vrlo su efikasno iskoristili.

4. Roditelji su znatno aktivniji jer ih je manje u skupini pa mogu doći do izražaja. Većina skupnih razgovora s roditeljima održava se putem roditeljskih sastanaka (Rosić, 2005).

Roditeljski sastanak

Roditeljski sastanak je oblik rada razrednika s roditeljima i održava se, u prosjeku, četiri puta na godinu, a po potrebi i češće. Na njima razrednik informira o uspjehu učenika, iznosi svoja zapažanja o ponašanju učenika, informira o zaključcima razrednog vijeća, upoznaje roditelje sa školskim planovima, akcijama i obvezama koje škola prenosi na učenike ili ih poduzima radi unapređenja odgoja i obrazovanja, obrađuje teme pedagoškog obrazovanja roditelja i sl. Roditeljski sastanak, iako najčešći oblik suradnje, nije i najdjelotvorniji. Često je to za roditelje događaj na koji se, barem u početku, redovno odazivaju najviše iz osjećaja odgovornosti, a manje zbog stvarnog zanimanja za te susrete.

Roditeljski su sastanci najčešće pripremljena predavanja i informacije koje roditelji odslušaju, a rijetki u njima sudjeluju aktivno. Da roditeljski sastanak ne bi bio frustrirajući događaj, treba ga organizirati tako da potiče dvosmjernu komunikaciju. Za dobar roditeljski sastanak uvijek je potrebna i dobra priprema. Prije svega, razrednici trebaju odabrati, sami ili zajedno s roditeljima, zanimljivu i prikladnu temu, odrediti cilj i razradu sastanka. Osim predavanja to može biti rad u malim grupama. Važni su problemi, interesi ili pitanja kojima se bavi ta grupa roditelja (Rađenović i Smiljanić, 2007). Roditeljski sastanci održavaju se za svaki razredni odjel posebno. Svaki roditeljski sastanak ima dvije cjeline: opću informativnu i drugu savjetodavnu (Rosić, 2005).

c) Dodatni oblici suradnje s roditeljima

Pedagoške radionice s grupama roditelja

Kao najuspješniji oblik rada s roditeljima pokazale su se pedagoške radionice s grupama roditelja. Na početku školske godine anketom treba utvrditi zainteresiranost roditelja za takvu vrstu edukacije, ponuditi im teme koje će se obrađivati tijekom godine i utvrditi plan održavanja. Pedagoške radionice se mogu organizirati i na roditeljskim sastancima i zajednički sa učenicima što pojačava odgojne učinke i razvija kvalitetniju komunikaciju u trokutu učenik – roditelj – razrednik. Pedagoška radionica je oblik grupne interakcije s kružnom komunikacijom (Uzelac, Bognar i Bagić, 1994). U njoj se izmjenjuju iskustva, potiče

se osjećaj samopouzdanja i vlastitih vrijednosti. Komunikacija mora biti višesmjerna, a središnji dio pedagoške radionice uvijek je aktivnost (Rađenović i Smiljanić, 2007).

Radionica se sastoji od:

1. Uvodnog dijela – upoznavanja
2. Središnjeg dijela – teme radionice
3. Završnog dijela – cjelina se zaokružuje
4. Evaluacije – vrednovanja.

Načela ili pravila pedagoške radionice su sljedeća:

1. Načelo slobode – Tko ne želi sudjelovati, kaže "Dalje"
2. Načelo tolerancije – Čujmo jedni druge! Premda različiti, svi smo jednako važni.
3. Načelo diskrecije – Sve što ovdje govorimo, ostaje ovdje.
4. Načelo podrške i poštovanja – Bez podrugivanja i omalovažavanja! Ovdje smo zato da si damo podršku i razumijevanje.

Budući da radionica ima i kružnu komunikaciju, bilo bi dobro i prostor tako pripremiti: stolice se slažu u krug kako bi svi mogli dobro vidjeti i kako bi se potaknula ravnopravna komunikacija. Razrednik treba pripremiti i potreban materijal za rad, objasniti roditeljima temu susreta i što se od njih traži. Pedagoška radionica započinje međusobnim upoznavanjem. U središnjem dijelu roditelje treba poticati da budu aktivni sudionici, ohrabrivati ih na aktivnost i uvažavati njihovo mišljenje i primjedbe. Nakon obrađene teme treba uvijek sažeti osnovne zaključke do kojih se došlo i staviti ih na oglasnu ploču za roditelje. Treba procijeniti i uspješnost radionice za što se izrađuju evaluacijski listići koje ispunjavaju roditelji. Tako razrednik odmah ima uvid u uspješnost radionice, poticaj i korektiv za pripremu sljedećeg susreta. Ovakvim radom roditelji će dobiti osjećaj da pomažu sebi i djetetu, a ne da dolaze samo zbog osjećaja obveze. Nakon roditeljskog sastanka ili pedagoške radionice zapisnik treba upisati u dnevnik rada i roditelje koji su prisustvovali (Rađenović i Smiljanić, 2007).

Predavanja za roditelje

Predavanja za roditelje se, prema dosadašnjoj praksi, najčešće organiziraju na roditeljskim sastancima. Predavanja mogu biti vezana uz društvenu i javnu djelatnost škole, ali mogu biti i početak sustavnog osposobljavanja roditelja za suradnika škole. Ako su predavanjem obuhvaćeni samo roditelji jednog razrednog odjela, onda je organizator razrednik, a ako su predviđena za više razreda ili cijelu školu – tzv. plenarna predavanja o općenitijim temama (promjene u obrazovnom sustavu) obično je organizator stručni suradnik – pedagog. Razrednik organizira predavanja kako bi roditelje osposobio za bolje razumijevanje svega što se događa s njihovom djecom, ali povod može biti i neki nepredviđeni događaj u razrednom odjelu ili problem koji roditelji ne mogu sami riješiti i sl. Na početku prvoga razreda najčešće se održavaju predavanja o uspješnom učenju i svladavanju gradiva, o komunikaciji roditelja i djece. Kasnije se, u skladu s kronološkom dobi i razvojem učenika, obrađuju teme o razvoju samopouzdanja u djece, o agresivnosti, o ovisnostima, o promjenama i načinu ponašanja u pubertetu, o profesionalnoj orijentaciji, o zdravstvenoj skrbi za učenike itd. Sva takva predavanja obično pripremaju razrednici. Predavanje treba biti konkretno i ne predugo – najviše 30-ak minuta. Nakon predavanja treba omogućiti roditeljima da u raspravi dobiju odgovore na pitanja, da izraze svoja mišljenja i stavove, sve u duhu tolerancije za dobrobit djeteta. Razrednik treba svoj godišnji plan suradnje s roditeljima predstaviti na prvome roditeljskom sastanku kako bi roditelji znali otprilike kada će biti predavanja i o kojoj temi.

Na početku prvog razreda najčešće se predavanja organiziraju u suradnji sa školskim liječnikom i djelatnikom prometne policije. Školski liječnik će roditelje upoznati sa svim aspektima zdravstvene zaštite djece tijekom školovanja (cijepljenje, sistematski pregledi). Djelatnik prometne policije upozorit će roditelje na primjereno ponašanje djece u prometu. Najčešće se sljedeće veće predavanje priprema u trećem ili četvrtom razredu kad se organizira škola u prirodi. Tada razrednik upoznaje roditelje s ciljem takve nastave, a korisno je uključiti i predstavnika agencije – organizatora koji može dati dodatne informacije o tome kamo se ide, koji će sadržaji učenicima biti ponudeni u radno i slobodno vrijeme, koje su obveze roditelja, a koje agencije i sl. Razrednik upoznaje roditelje s planom i programom rada za svaki dan i svaki predmet, za slobodno vrijeme i sva mjesta koja će učenici posjetiti (Rađenović i Smiljanić, 2007).

PREPREKE U SURADNJI RODITELJA I UČITELJA

U praksi, nažalost, neki roditelji i razrednici (ali i učitelji) postaju neprijatelji koji svoju snagu i energiju troše na svade i međusobna optuživanja. To se događa zato što roditelji i razrednici (i učitelji) opažaju istu stvar različito, pa dok roditelj vidi svoje dijete, npr., kao energično, spontano i društveno, razrednik ga vidi kao nediscipliniranog divljaka. Roditelji su skloni i optuživanju razrednika (učitelja) za neobjektivnost prema njihovu djetetu. Tako se stvaraju konflikti umjesto da se problemi rješavaju konstruktivno i da se zajedno pokuša pomoći učeniku (Rađenović i Smiljanić, 2007).

Suradnja sa zahtjevnim roditeljima

Suradnju s roditeljima je ponekad teško uspostaviti jer ima onih roditelja koji misle da su se oslobodili odgovornosti odgajanja svog djeteta njegovim polaskom u školu, ili onih koji imaju nepovjerljiv, pa čak i negativan stav prema školi i učiteljima. Mnogi se roditelji zbog neinformiranosti o tome tko bi im, uopće mogao pomoći u različitim problematičnim situacijama osjećaju posve bespomoćno. Takvi roditelji, uz sve probleme s kojima se suočavaju, postaju razdražljivi, neprijateljski raspoloženi ili depresivni, pokazuju nedostatak empatije prema djetetu, a mogu iskazivati i različite druge negativne osjećaje prema učitelju i općenito školi (Rosić, 2005). Jurčić (2012) u knjizi *Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja* tvrdi da kada su roditelji nezadovoljni radom učitelja ili postupcima s djetetom, nije dobro da svoje nezadovoljstvo pokazuju pred djetetom. LaForge (1999) ističe da na djetetov razvoj štetno djeluje kada čuje roditelje kako govore da je škola "gubitak vremena", da su učiteljeva pravila "besmislena" ili da je ono što dijete uči "glupo" ili "beskorisno."

Zarevski i sur. (2000) ističu da postoji više vrsti roditelja kao što su:

1. roditelj malog genija – dijete ovakva roditelja je obično prosječno i prilično nervozno. No za roditelja ne dolazi ništa u obzir osim odličnog uspjeha.
2. sveznalica – stalno ispituje učitelja o njegovu načinu poučavanja, daje prijedloge i sve zna bolje.
3. tužibaba – dijete ovakva roditelja obično je problematično. No roditelj nikad ne dolazi na roditeljske sastanke, niti reagira na poruke učitelja. A onda učitelj jednog dana dozna kako se žalio ravnatelju da on ima nešto protiv njegova djeteta.
4. agresivac – kada dijete učini nešto problematično i roditelj bude obaviješten on obično bijesan dojuri u školu, ne želi razgovarati o problemu i teško ga je spriječiti da na licu mjesta ne istuče dijete.
5. pacijent – dijete ima problema, ali roditelj ne želi razgovarati o tome. Želi razgovarati svojim problemima, što mu se sve loše dogodilo i kako mu je u životu teško i da mu učitelj bude besplatni psihoterapeut.
6. gnjavator – dijete nema nikakvih problema u školi, ali ih roditelj izmišlja i od muhe pravi slona. Čini mu se da djetetu treba dodatna nastava, da mu način rada ne odgovara, da u zadnje vrijeme pokazuje manje zanimanja za matematiku.

5. ISTRAŽIVANJE

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi mišljenja budućih učitelja o suradnji roditelja i učitelja u školi. Također, cilj istraživanja bio je utvrditi postoje li razlike prema spolu, godini studija i prebivalištu u mišljenjima budućih učitelja o suradnji roditelja i učitelja u školi.

Problemi istraživanja

Prema definiranim ciljevima istraživanja proizlaze problemi koji su vezani za spol, godinu studija koju polaze budući učitelji i prebivalište budućih učitelja. Ostali problemi definirani su prema mišljenjima i osjećajima učitelja.

Problem 1 : postoji li statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na spol (muško/ žensko).

Problem 2 : postoji li statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na godinu studija.

Problem 3 : postoji li statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na prebivalište (selo/ grad).

Na temelju gore definiranih problema istraživanja izlaze hipoteze istraživanja.

Hipoteza 1: ne postoji statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na spol (muško/žensko).

Hipoteza 2: ne postoji statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na godinu studija.

Hipoteza 3: ne postoji statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na prebivalište (selo/grad).

Uzorak

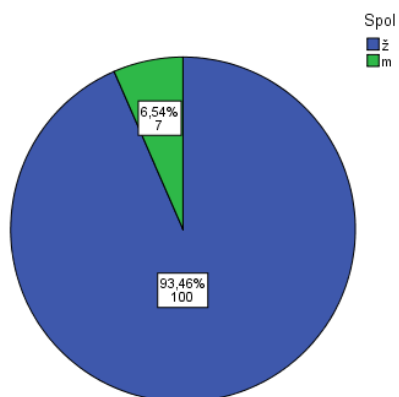
Uzorak ispitanika za ovo istraživanje čine studenti Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, odsjeka Čakovec u Međimurskoj županiji i odsjeka Petrinja u Sisačko – moslavačkoj županiji. Uzorak se sastojao od studenata 1., 2., 3., 4. i 5. godine razredne nastave na Učiteljskom fakultetu. U istraživanju je sudjelovalo 107 ispitanika (N=107). U uzorku je sudjelovalo 7 studenata i 100 studentica. Od ukupnog broja ispitanika, 13 ispitanika (12,1%) ima od 18 – 20 godina, 64 ispitanika (59,8 %) ima od 21 – 23 godine, 29 ispitanika (27,1%) ima od 24 – 26 godina, a 1 ispitanik (0,9%) ima >27 godina. Od toga 5 ispitanika (4,7%) polazi 1. godinu studija, 17 ispitanika (15,9%) polazi 2. godinu studija, 10 ispitanika (9,3%) polazi 3. godinu studija, 24 ispitanika (22,4%) polazi 4. godinu studija, a 51 ispitanika (47,7%) polazi 5. godinu studija. A, 63 ispitanika (58,9%) živi u gradu, a 44 ispitanika (41,1%) živi na selu. 45 ispitanika (42,1%) studira u Zagrebu, 54 ispitanika studira (50,5%) u Čakovcu, 6 ispitanika (5,6%) studira u Petrinji, a 2 ispitanika studiraju (1,9%) pod ostalo.

Instrument

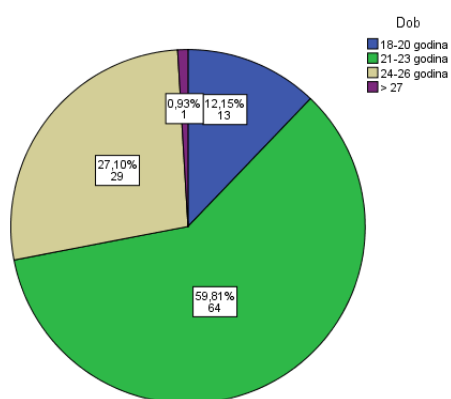
S obzirom na cilj istraživanja, prikupljeni su demografski podaci o budućim učiteljima – studentima. Njihova mišljenja o suradnji učitelja i roditelja u školi.

Demografski podaci budućih učitelja-studenata odnosili su se na spol (muško/žensko), godinu studija (1./2./3./4./5.) i prebivalište ispitanika (selo/grad). Skala mišljenja o suradnji učitelja i roditelja u školi se sastoji od četrnaest manifestnih tvrdnji likertove skale od pet stupnjeva (1= uopće se ne slažem, 2= uglavnom se ne slažem, 3= niti se slažem niti se ne slažem, 4= uglavnom se slažem, 5= u potpunosti se slažem).

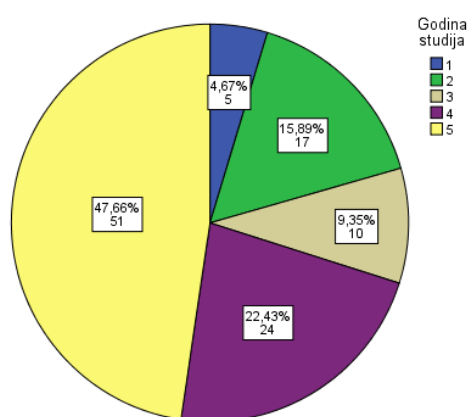
6. REZULTATI I RASPRAVA

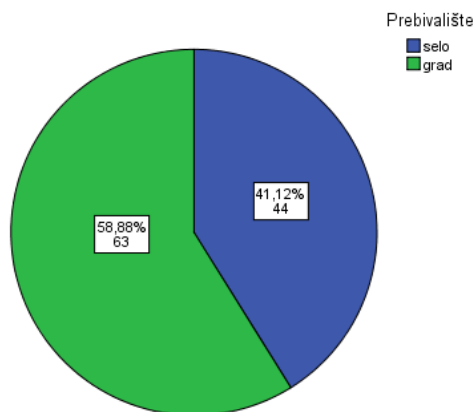
Graf 1. Demografski prikaz ispitanika prema spolu

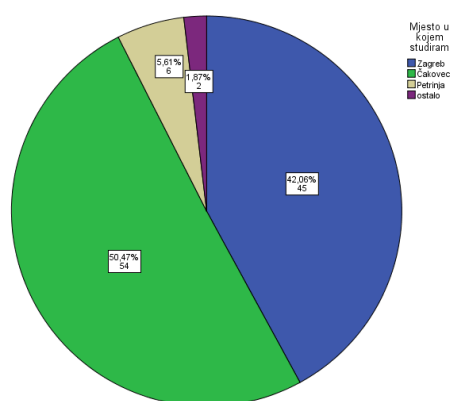
Graf 2. Demografski prikaz ispitanika prema dobi

Graf 3. Demografski prikaz ispitanika prema godini studija

Graf 4. Demografski prikaz ispitanika prema prebivalištu

Graf 5. Demografski prikaz ispitanika prema mjestu u kojem studiraju

Deskriptivni podaci o korištenim instrumentima

Skala mišljenja o suradnji učitelja i roditelja u školi sastoji se od 14 čestica. Čestice 6 i 13. su obrnuto kodirane, tako da veći rezultat na čestici označava negativniji stav o suradnji učitelja i roditelja. Svi su sudionici odgovorili na sva pitanja („Anketni upitnik priložen je u Prilogu 1.“). Izračunata pouzdanost tipa Cronbach alpha iznosi 0,65. Za donju granicu prihvatljive pouzdanosti mjernih instrumenata u istraživanjima uzima se vrijednost Cronbach alphe od 0,7. Uvidom u

podatke o doprinosu pojedinih čestica ukupnoj pouzdanosti skale, vidjeli smo da je čestica 13 („Nemam potrebna znanja i vještine za rad s roditeljima na roditeljskim sastancima.“) problematična i da bi njenim izbacivanjem ukupna pouzdanost skale porasla. To ukazuje da čestica vjerojatno mjeri drugačiji konstrukt od ostatka skale.

Rekonstruirali smo skalu mišljenja bez pitanja 13, i tako dobivena pouzdanost iznosi 0,72, što označava dobru pouzdanost. Stoga smo u daljnjoj obradi koristili skalu mišljenja o suradnji učitelja i roditelja bez 13. čestice, koja se sada sastoji od 13 čestica. Aritmetička sredina skale stavova je 54,43, a raspon od 26 do 61 bodova. Teoretski raspon za 13 čestica bodovanih od 1 do 5 jest od 13 do 65. Standardna devijacija skale iznosi 4,770.

Descriptive Statistics

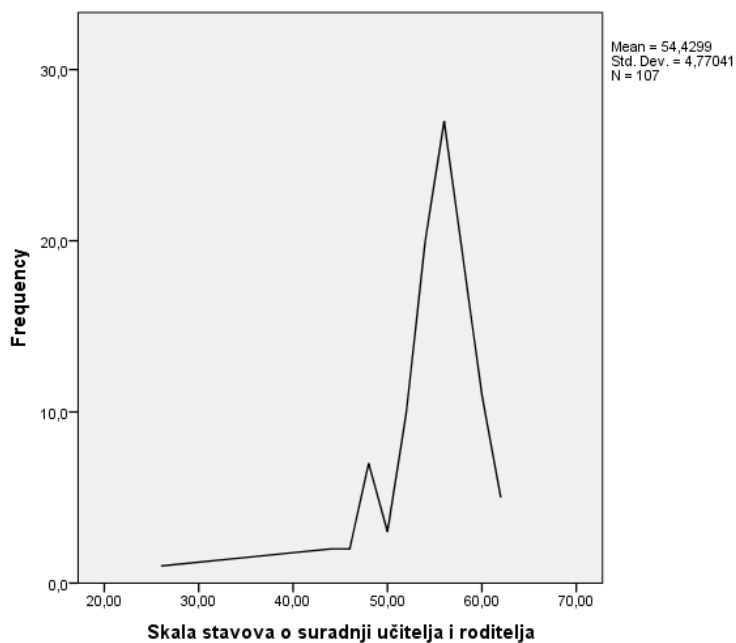
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Skala_stavova_suradnja	107	26,00	61,00	54,4299	4,77041
Valid N (listwise)	107				

Za provođenje parametrijskih postupaka na ovoj skali, ona mora zadovoljavati uvjete normalne distribucije. Zato smo proveli Kolmogorov-Smirnov test za normalnost distribucije.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		Skala_stavova_ suradnja
N		107
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	54,4299
	Std. Deviation	4,77041
Most Extreme Differences	Absolute	,149
	Positive	,084
	Negative	-,149
Test Statistic		,149
Asymp. Sig. (2-tailed)		,000 ^c

Dobivena distribucija statistički značajno odstupa od normalne. Inspekcijom vizualnog prikaza distribucije rezultata vidimo da je njena distribucija negativno asimetrična. Zbog toga valja naglasiti oprez prilikom interpretacije parametrijskih postupaka poput t-testa na ovoj skali: zbog prikladne veličine uzorka rezultati t-testa i sličnih postupaka i dalje će nam biti korisni, ali su dobiveni rezultati manje vjerojatni da pokazuju statističku značajnost nego kad bismo baratali skalom normalne distribucije.

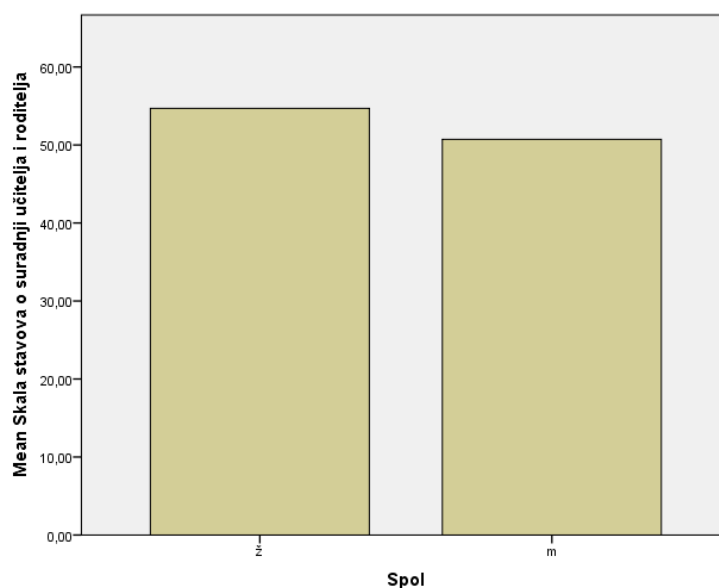

Hipoteza 1

Ne postoji statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na spol (muško/ žensko). Kako bismo provjerili postoji li statistički značajna razlika u mišljenjima između spolova koristili smo postupak t-testa za nezavisne uzorke. Spol je kodiran tako da je muškarcima dodijeljen veći broj.

		Independent Samples Test				
		t-test for Equality of Means				
		t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference
Skala stavova o suradnji učitelja i roditelja	Equal variances assumed	2,169	105	,032	3,97571	1,83334

t označava veličinu t testa, df stupnjeve slobode, p razinu statističke značajnosti – ako je $p < 0.05$ onda je test statistički značajan, ako je veći onda nije statistički značajan. Postoji statistički značajna razlika u mišljenjima o suradnji učitelja i roditelja između muškaraca i žena: žene imaju pozitivnije stavove o suradnji ($t=2,17$; $df= 105$; $p < 0.05$). Valja imati na umu da je u jednoj testiranoj skupini bilo 100 žena, a u drugoj samo 7 muškaraca. Sedmero sudionika je vrlo mali broj za uzimanje u statističke testove i moguće je da je to utjecalo na naše rezultate.

Hipoteza 2

Ne postoji statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na godinu studija. Kako bismo provjerili postoji li statistički značajna razlika u stavovima između godina studija koristili smo postupak jednosmjerne analize varijance (ANOVA).

Descriptives

Skala stavova o suradnji učitelja i roditelja

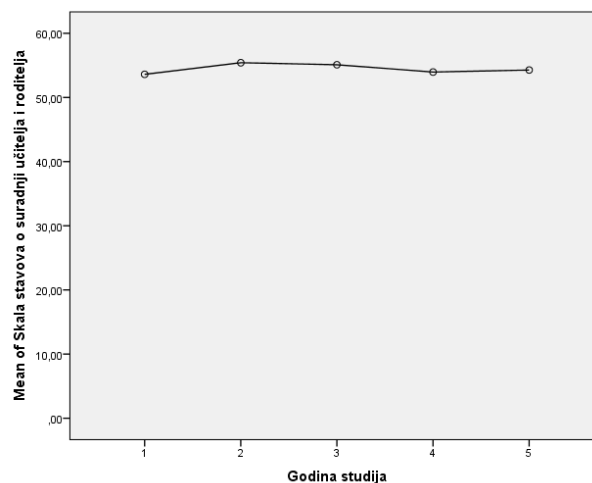
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	Minimum	Maximum
1	5	53,6000	5,31977	2,37908	48,00	59,00
2	17	55,4118	5,44356	1,32026	44,00	61,00
3	10	55,1000	4,12176	1,30341	47,00	61,00
4	24	53,9583	3,85023	,78593	43,00	61,00
5	51	54,2745	5,09933	,71405	26,00	60,00
Total	107	54,4299	4,77041	,46117	26,00	61,00

ANOVA

Skala stavova o suradnji učitelja i roditelja

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	30,891	4	7,723	,331	,857
Within Groups	2381,333	102	23,346		
Total	2412,224	106			

Ne postoji statistički značajna razlika u stavovima o suradnji učitelja i roditelja studenata različitih godina studija ($F=0.33$; $df= 4/102$; $p >0.05$).

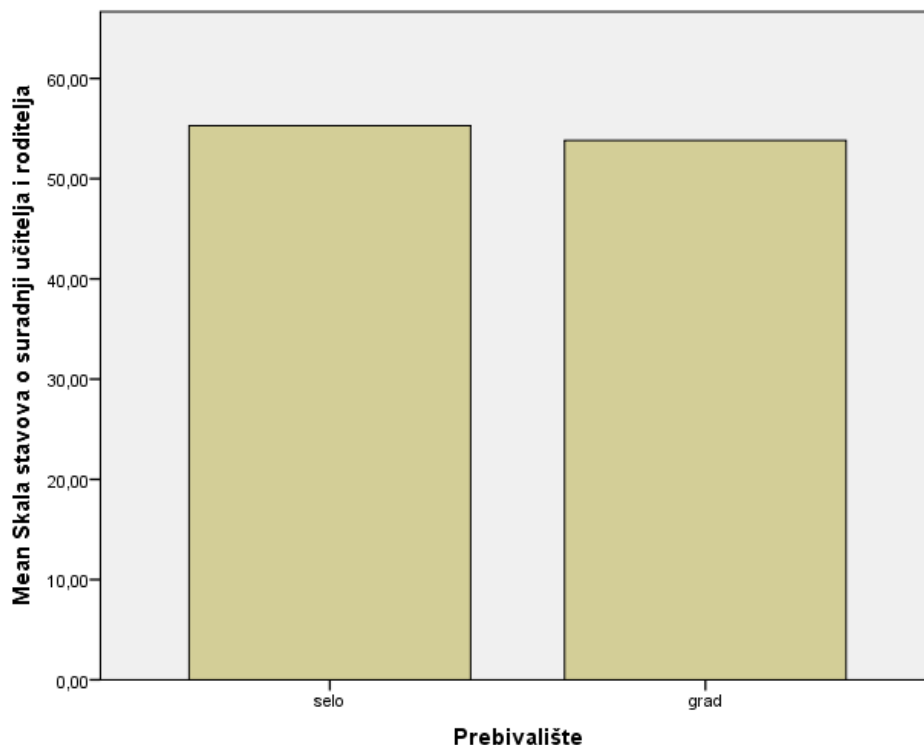

Hipoteza 3

Ne postoji statistički značajna razlika između mišljenja budućih učitelja o suradnji učitelja i roditelja u školi s obzirom na prebivalište (selo/ grad). Kako bismo provjerili postoji li statistički značajna razlika u stavovima između studenata iz sela i iz grada koristili smo t- test za nezavisne uzorke. Podaci su kodirani tako da su veće vrijednosti dodijeljene studentima iz grada.

		Independent Samples Test				
		t-test for Equality of Means				
		t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference
Skala stavova o suradnji učitelja i roditelja	Equal variances assumed	1,580	105	,117	1,47006	,93070

Ne postoji statistički značajna razlika u stavovima o suradnji učitelja i roditelja između studenata sa sela i studenata iz grada ($t=1.58$; $df=105$; $p > 0.05$).

Rezultati istraživanja, kojim se pokušao dobiti uvid u budućih učitelja, pokazuju da se mišljenje ispitanika ne razilazi puno prema njihovim sociodemografskim obilježjima prebivališta ispitanika (selo/grad), i godina studija (1./2./3./4./5.), osim u spolu ispitanika (ženski/muški).

Istraživanjem se pokazalo, da postoji statistički značajna razlika između muškaraca i žena u mišljenjima o suradnji roditelja i učitelja. Valja imati da umu da je u jednoj testiranoj skupini bilo 100 žena, a u drugoj 7 muškaraca.

Što se tiče prebivališta ispitanika, budući učitelji koji žive na selu i budući učitelji koji žive u gradu imaju jednaka mišljenja o suradnji roditelja i učitelja u školi.

S obzirom na studijsku godinu nije se pokazala statistički značajna razlika, što znači da ne postoji razlika u mišljenjima budućih učitelja o suradnji roditelja i učitelja u školi. Bez obzira na studijsku godinu, budući učitelji smatraju da nisu dovoljno osposobljeni za suradnju s roditeljima, ali da će im suradnja sa roditeljima biti jako bitna.

Nedostatak koji se javio kod ovog istraživanja je veoma mali postotak muških budućih učitelja (6,54%) pošto se istraživanje provodilo na fakultetima gdje je većina studenata ženskog roda.

7. ZAKLJUČAK

Suradnja roditelja i učitelja bitna je od samih početaka školstva, što možemo zaključiti proučavajući razne knjige, članke i provedena istraživanja na tu temu. Kada je riječ o samom partnerstvu s roditeljima, postoje dvije grupe nastavnika. Jedni smatraju kako mogu biti učinkoviti samo ako ostvare suradnju s roditeljima, a drugi pak vjeruju kako će njihov profesionalni status biti ugrožen ukoliko uključe roditelje u unapređivanje i provedbu kurikula te samim time sprečavaju i ostvarenje partnerstva s njima (Epstein, 2001).

Istraživanjem koje se provodilo u svrhu ovog rada htjelo se ispitati postoji li razlika u mišljenju budućih učitelja u suradnji roditelja i učitelja u školi, s obzirom na njihov spol, prebivalište i godinu studija. Rezultati istraživanja su pokazali kako ne postoji statistički značajna razlika u tom mišljenju s obzirom na, prebivalište i godinu studija budućih učitelja, ali da postoji statistički značajna razlika s obzirom na spol. Nedostatak kod ovog istraživanja je mali broj muških budućih učitelja, te je zbog toga velika razlika u rezultatima. Usprkos tome svi smatraju kako je suradnja između roditelja i učitelja vrlo važna zbog toga što se zbog uspješne komunikacije dobiva uvid u djetetovo cjelovito stanje, što je od velike pomoći svakom učitelju, pa tako i stručnom suradniku.

Budući učitelji, bez obzira na spol, prebivalište i godinu studija, smatraju da nisu dovoljno osposobljeni za rad s roditeljima, te kako bi trebalo uvesti više kolegija povezanih za rad s roditeljima.

Proučavajući članke na temu *Suradnja roditelja i učitelja* autori su dobili iste rezultate istraživanja. Smatraju da je potrebna suradnja između roditelja i učitelja koja je bitna za dobrobit djeteta. Isto tako smatraju da bi trebalo biti i više kolegija na fakultetima povezanih za suradnju s roditeljima, kako bi se pomoglo budućim učiteljima u budućem poslu.

Ovakva istraživanja su jako dobra i predlažem ih. Budući učitelji, mogu iznijeti svoja mišljenja koliko misle da su dobri u suradnji s roditeljima, te što bi promijenili i poboljšali u svojem školovanju kako bi bili što bolje osposobljeni za rad.

8. LITERATURA

1. Buljan Flander, G. i Karlović, A. (2004). *Odgajam li dobro svoje dijete? Savjeti za roditelje*. Zagreb : Marko M. usluge d.o.o.
2. Diković, M. (2013). Ključne kompetencije učitelja u odgoju i obrazovanju za građanstvo *Život i škola*, br. 29 god. 59., str. 326. – 340.
3. Epstein, L. J. (1995). School/Family/Community Partnership. *Phi Delta Kappan*, 701 – 712.
4. Jurčić, M. (2012). *Pedagoške kompetencije suvremenog učitelja*. Zagreb : RECEDO d.o.o.
5. Kolak, A. (2006). Suradnja roditelja i škole. U: *Pedagogijska istraživanja*, 3, 2, 123.-140.
6. Kostović – Vranješ, V. (2013/2014). Inicijalno obrazovanje i profesionalno usavršavanje učitelja usmjereno prema osposobljavanju za promicanje obrazovanja za održivi razvoj. *Zb. rad. filoz. fak . Splitu*, 6 /7, 105- 118
7. Lukaš, M., Gazibara, S. (2010). Modaliteti suradničkih odnosa školskog pedagoga i roditelja *Život i škola*, br. 24, god. 56. str. 210. – 229.
8. Rađenović, A., Smiljanić, M. (2007). *Priručnik za razrednike*. Zagreb: Alineja
9. Rijavec, M., Miljković, D. (2015). *Pozitivna disciplina u razredu*. Zagreb: mIEP d.o.o
10. Rosić, V. (2005). *Odgoj obitelj škola*. Rijeka: Žagar d.o.o.
11. Stevanović, M. (2002). *Škola i stvaralaštvo*. Labin: Mediadesign
12. Šetić, N. (2011). *Škola škole – U povodu 80. obljetnice života prof.dr.sc.Valentina Puževskog*. Zagreb : Tiskara Profil
13. Tatković, N, Diković, M. i Tatković, S. (2016). *Pedagoško – psihološki aspekti komunikacije*. Izdavač : Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
14. Tavas, D. (2009). *OŠ Vladimira Nazora : Novi oblici suradnje doma i škole – prednosti i nedostaci*, 1-10.
15. Woolfolk, A. (2016). *Edukacijska psihologija*. (prijevod 11. izdanja Sorić, A.) Zagreb: Naklada Slap
16. Zarevski, P., Vlahović – Šetić, V., Vizek – Vidović, V., Rijavec, M., Pavličević – Franić, D., Miljković, D. i Miljević – Riđički, R. (2000). *Učitelji*

za učitelje, primjeri provedbe načela Aktivne / efikasne škole. Zagreb : IEP d.o.o.

- 17.** Žužul, A. i suradnici (2006). *Vodič za roditelje – O nastavnom planu i programu prema Hrvatskome nacionalnom obrazovnom standardu. Zagreb : Školska knjiga, d.d.*

9. PRILOZI

Suradnja roditelja i budućih učitelja razredne nastave

Spol

- Ženski Muški

Dob

- 18 – 20 godina
- 21- 23 godina
- 24 – 26 godina
- > 27 godina

Godina studija

- 1 2 3 4 5

Prebivalište

- selo grad

Mjesto u kojem studiram

- Zagreb
- Čakovec
- Petrinja
- drugo

U ovom dijelu upitnika navedene su neke tvrdnje. Molim Vas da svaku tvrdnju pažljivo pročitate i odaberete svoj stupanj slaganja na sljedeći način : 1 - uopće se ne slažem, 2 - uglavnom se ne slažem, 3 - niti se slažem niti se ne slažem, 4 - uglavnom se slažem, 5 - u potpunosti se slažem .

1. Svaki bi roditelj trebao biti aktivno uključen u školu djeteta.
1 2 3 4 5
2. Svaki bi roditelj trebao biti aktivno uključen u učenju s djetetom kod kuće.
1 2 3 4 5
3. Roditelji uvijek moraju biti informirani o događajima u školi.
1 2 3 4 5
4. Roditeljska uključenost povezana je sa školskim uspjehom učenika.
1 2 3 4 5
5. Roditeljska uključenost u školi važna je za stvaranje uspješne škole i pozitivne klime u njoj.
1 2 3 4 5
6. Rad s roditeljima opterećuje više nego rad s djecom.
1 2 3 4 5
7. Roditelje svojih učenika ću uvijek smatrati važnim partnerima u obrazovanju.
1 2 3 4 5
8. Roditelji će uvijek biti dobrodošli u mojoj učionici.
1 2 3 4 5
9. Uključivanjem roditelja u školi utječe se na stvaranje pozitivnih stavova roditelja prema školi i učenju.
1 2 3 4 5
10. S učiteljima roditelji moraju imati priliku otvoreno razgovarati o problemima na koje nailaze.
1 2 3 4 5
11. Tijekom studiranja dostatno sam osposobljen / osposobljena za kvalitetnu suradnju s roditeljima.
1 2 3 4 5

12. Tijekom studiranja potrebno je puno više pozornosti posvećivati pripremi studenata za rad s roditeljima.

1 2 3 4 5

13. Nemam potrebna znanja i vještine za rad s roditeljima na roditeljskim sastancima.

1 2 3 4 5

14. Nastojat ću uspostaviti iskrenu, otvorenu, ravnopravnu komunikaciju s roditeljima.

1 2 3 4 5

10. ŽIVOTOPIS

Hana Holinka rođena 18. rujna 1995. godine. Nakon završene osnovne škole (i glazbene osnovne škole) upisala je Opću gimnaziju u Daruvaru te je školske godine 2013./2014. uspješno završila srednje obrazovanje. Akademske godine 2014/2015. upisala je Učiteljski studij, Sveučilišta u Zagrebu na odsjeku u Čakovcu, smjer razredna nastava s modulom Odgojne znanosti. Na četvrtoj godini studija volontirala je u produženom boravku u I. OŠ Čakovec.

IZJAVA

Ja, Hana Holinka pod punom moralnom odgovornošću izjavljujem da sam diplomski rad izradila samostalno, isključivo znanjem stečenim na Učiteljskom fakultetu, služeći se navedenim izvorima podataka i uz stručno vodstvo mentora doc. dr. sc. Gorana Lapata, kojemu se ovim putem još jednom srdačno zahvaljujem na pruženoj pomoći tijekom izrade diplomskog rada.

U Čakovcu, rujan 2019.

Potpis
